

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prinaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovcih, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Zbor zavüpnikov naše stranke.

Novembra 5. se je vršo zbor zavüpnikov cele naše stranke v Ljubljani. Te zbor je znova, ednoglasno zvalo dr. Antona Korošca za predsednika stranke i ednoglasno odobravao borbo naše stranke za autonomijo. Vsi, ednoglasno so navdušeno pritrdili govorom dr. Korošca i dr. Brejca, da tečas moramo se boriti za autonomijo, tečas kruglice metati v naše stranke škrinjico, dokeč si ne priborimo autonomije, čeravno de to desetletja trpelo. Mi smo Slovenci i ščemo ostati Slovenci, mi ščemo i moramo obvarvati naš narod strašnih terhov, štere nam naklada Belgrad, mi obsodimo i bomo obsodili pokvarjenost, štera dnes v državi v vsakom uradi mite jemlje i dava, mi z postenoštjov delamo i bomo delali, mi ščemo ednake pravice, kakše majo Srbi, teh nadvlade ne priznamo po zakoni, zato se borimo i se bomo borili za autonomijo, dokeč je ne priborimo. Tak je govor dr. Korošec, i vsi zavüpniki cele naše stranke so njemi dali prav i ednoglasno sklenili sledeče resolucije: 1. Izrekli so zavüpanje poslancom naše stranke; 2. borili se bomo za autonomijo, dokeč se ne dosegne; 3. protestiramo proti nasilji Italijanov, ki našim bratom jemljejo materni jezik; 4. verske šole se naj povsod odprejo i dokeč se ne odprejo, naj se veronavuk vu vseh šolaj vči, brez pitanja ljudstva naj se ne sklepajo šolski zakoni, verska društva dijakov naj vživajo sloboščino; samo državnih šol nam ne trebe, naj se na srednjih šolah razlaga tudi socialno pitanje (to je kak se naj pomaga delavcom i drugim siromaškim ljudem); vse dozday obstoječe šole naj nam ostanejo i pri rešavanji šolskih pitanj mora meti tudi kmet, obrtnik i delavec svojega zastopnika pri višjem šolskom sveti, dijaške podpore naj se pravično delijo našim dijakom tudi, slovensko vseučelišče v Ljubljani se mora ohraniti i spopolniti; 5. vsi pristaši naše stranke naj se zbirajo okoli svojih zadrug, to je kmečkih hranilnic i posojilnic, té naj se rešijo dače na poslovni promet; 6. dače naj se zvednačijo, naj se od 8000 Din. vrednost i mesto dozdayšnjih 2500 ne plača dača i naj se odpusti 30% doklada tu i pri hižnoj najemini, takse i pristojbine naj se znižajo, naj se odpravi prijava vina i vinski kontrolni list i naj se specialna trošarina (na vino, žganico) zednači, za popravlanje cest, mostov naj se nam da zadosta penez; 7) kuluka nam ne trebe; 8) naj nema pravice samo ministerstvo davati obrtnih dovoljenj; dača na poslovni promet naj se zniža, kak i tarifa na železnici, naj bo red pri carinarnicaj, sekulacija delavcov naj se popravi; Narodna banka naj podpira tudi male trgovce, predvsem zadruge; 9) naj se ne ukine ministerstvo za socialno politiko i se s posebnim zakonom čuva delavcov plača; naj se invalidski zakon pra-

vično reši i plača uradnikom pravično razdeli, naj naši vojaki služijo doma. — Vsaki pravico ljubeči človek vidi iz teh resolucij, ka se naša stranka zaštino bori za pravice našega ljudstva.

Shod zavüpnikov kmečke zveze v M. Soboti.

Vršo se je dnes tjeđen. Vrli zavüpniki naše stranke so prišli punoštevilno na zborovanje. Razveseljivo je bilo na tom opaziti tisto zrelost, štero je naš narod dosegnó v poštenoj politiki: ednoglasno je obsodo radikalno mešetarijo i Radičovo sleparijo, dao popolno zavüpanje našoj stranki i pooblastio naše poslance, naj se le borijo v Belgradi kak se morejo. Shod je odpro Cipot Mihael, predsednik sobočke kmečke zveze. Reč je dao nato narodnomi poslanci g. Klekl Jožefi, načelniki stranke za Prekmurje. Oni so v svojem govori gučali od političnoga položaja, od borbe naše za autonomijo, za šterov klükajo že tudi demokratje i samostojni tudi — a samo z povešenimi glavami, ar so strašen centralizem oni zakrivili, svojega greha pa javno povedati ne vüpajo. Med govorom je ljudstvo navdušeno dalo na znanje svojo volo, da se naj poslanci le borijo v Beogradi za nje i naj se le borijo za autonomijo, oni volilci ostanejo stanovitni, čeravno de duga desetletja čbelo čakati na njo. Njivo ne je zadosta ednok z rati i gosance ne je zadosta ednok dol z dreva pobrati: Marc. 18. so je toti pobrali dol z dreva slovenskoga ljudstva, pa lazijo nazaj po krivih navukaj edne ali druge nam sovražne politične stranke. — A od teh je gučao nam priljubljeni g. Franc Žebot, narodni poslanec iz Maribora. V svojem govori, šteri je izvao popolno dopadenje i je razveselio vse navzoče, je razlagao tiste krivice, štere so nam spravile druge stranke, predvsem radikalna Povedao je tudi, kakši ljudje silijo vu radikalno stranko vu Sloveniji po večini ksefarje, kem se ide poprek za svoj žep. Takšega poznamo pri radikalnoj stranki, šteri je že pri šestih strankaj bio, — je pravo.

Shod je trpo dobre tri vöre. Spejete so tudi ednoglasno lepe resolucije, štere v pridodaj številki objavimo. Razširilo se je tudi število zavüpnikov, zvoljena sta dva podpredsednika i vsaka Kmečka zveza zvoli še ednoga zavüpnika. Sklenolo se je, da bo vsaka kmečka zveza prispevalak pisarniškim stroškan naše stranke, štera vsakom prosilci vse brezplačno opravi, poštni stroški so pa strašno veliki. — Nameščenec pri tajništvu stranke je dao tudi poročilo, da mamó že 50 kmečkih zvez organiziranih v Prekmurji i ka broj kotrig raste. Govorilo se je tudi od izobraževalnoga društva, štero začne v M. Soboti svoje delo. Shod je načelnik skleno s tem, da se zahvalo vsem za lepo udeležbo i je oproso, naj bodo po zgledi denešnjega svetnika sv. Martina rüšitelje krivice i naj povsod vsi vsakoj oblasti odločno povejo, ka so pristaši kršćanske stranke, ar pravici se nindri ne trebe sramüvati i naj bodo apoštölje „Martinišča“.

NEDELA.

Po Risalih XXVI Evangelium sv. Mataja XIII. 31—35. Prilika od gorčičnoga (muštarovoga) zrna. Z maloga zrna veliko drevo zraste, z malih djanj ljubezni velika ljubezen. Vsaki den bar edno posebno djanje ljubezni do bližnjega zvršimo.

Ljubézen do bližnjega.*)

Telovna dela smilenja naj odpomorejo telovnim potrebam bližnjega. Nasititi lačne, napajati žedne, sprejemati popotnike, oblačiti nage ..

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

tak pravi katekizmuš. Z ednov rečjov: na pomoč se paščiti, pomoč deliti, kde šte se čuje krik trpečega človečanstva, ki posebno zdaj z Žalostnov Materjov zdihava: Velka kak morje je moja bolečina! (Žal. p. 2, 13.) — Predragi! Da smo dužni lejšati človeče trpljenje s telovnimi deli smilenja, to nam pravi že samo srce naše, či je v istini lübezen v njem. Šteroga kršćanskoga človeka ne priganja srce k djanji lübezni, či vidi na sveti ves te nepotolaženi glad, vsó to prezebajočo nagoto, vse to od skrbi i britkosti zamorjeno veselje, vsó to v žmetnom deli utrüjeno človečo moč, vse to odmirajoče človeče zdravje, kratko — či vidi vsó to nesrečo sveta! Za naše srce, či je istinska lübezen v njem, se ne more zadovoliti s samim senjavim čüstvom, s samimi lepimi rečmi, nego šče djanj: šče nasičati, šče oblačiti, vrüčiti, zdigavati, rešüvati. Kde šteči vidi človečega trpina nesti križ, šče lübezen našega srca pristopiti, kak Veronika, da njemi poda prt, njemi obrüše z lica znoj, skuze i krv ... To je potreba, žela naše notranjosti. či istinsko lübito. Što te potrebe po djanjaj lübezni ne čüti, tisti se mora bojati, da je njegova lübezen, či jo je meo, mrla. —

Bojati se pa mora takši kršćenik šče več! Bojati se mora da je z lübeznijov mrla tudi njegova vera, eli bole: da je mrla njegova lübezen zato, ar je že prle mrla njegova vera! Istinsko, moji častiti poslušalci, eli je mogóče da ne bi skazüvali potrebnomi bližnjemi dobri del smilenja, či vürjemo samo v Boga i Kristuša? Povejte, ka pa je naš Oča nebeški? Eli je on Bog jalove, nedelavne, samo prazno govornjene lübezni? Ne! Naš Bog je Bog najpupunejše, v najvejšoj meri djanske lübezni, ves lübezen i ves djanje. Bog je vsigdar delaven za nas ljudi. Svet, šteroga je stvoro, vsak hip na novo stvarja, te da ga chranüje za nas vse. Brez prenehanja pošila z višave sunčno svetlobo, toploto, i dešč i roso, da moči zemlo: davle i ohranüje na zemli drevji cvet, trsi grozd i polji sad; odpira svoje roke i napunjava z dobrotami vse, ka je živo. (Ps. 144, 16.)

Glasi.

Slovenska Krajina.

Cerkvena pripadnost Prekmurja. Naša Slovenska Krajina je cerkveno pred več kak dobri stoleti bila razdeljena na gjursko (Györ) i zagrebečko püšpekijo. Dolnji kraj je spadao pod Zagreb, gornji pa pod Györ. Odkar je pa nastavljena v Szombathelyi püšpekija pred okoli 140 leti, je naš kraj zevsema prišo pod novo sombotelsko püšpekijo. Svetovna bojna je pa prinesla pali spremembo. Politično smo prišli v Jugoslavijo z brati Srbi i Horvati v edno državo, cerkveno smo pa ostali ešče pod Szombathelyi, a ar je zavolo političnih neprilik, mejnih teškoč ne bilo mogoče našemi milostivnomi püšpekij iz Szombathelyja zvršavati svoje višje pastirske velike i odgovorne dužnosti, je naš kraj sveta Stolica podredila lavantinskij (mariborskoj) püšpekiji. Od 1. decembra bodo nas cerkveno ravnali dr. Andrej Karlin, mariborski herceg-püšpek, kak apoštolski administrator. Zvün kakših 10 jezera Slovincov okoli Monoštra, ki ostanejo ešče pod sombotelskov püšpekijov, so vsi prekmurski Slovenci prišli cerkveno pod lavantinsko škofijo.

Cerkvena vest. G. Deli Štefan kaplan v Beltincih so premešćeni za kaplana v Szombathely. Premešćeni so že prle, kak je naše cerkveno pitanje rešeno. Ne odgovarja zato istini, ka bi zato šli, ar je naš kraj prikapčen mariborskoj püšpekiji.

Knige „Hodi k oltarskom Svestvi,“ v platno vezane z zlatov obrezov koštajo 20 Din. v leder vezane z zlatov obrezov pa 25 Din. ki je šče meti, more je prle doplačati, ar samo teliko damo vezati, keliko se jih naroči. — V

platno vezane brez zlate obreze pa košajo samo 12 Din. Knige se dobijo v Črenšovcih v uredništvu Novin, po farofaj, gde so je gospodje duhovniki naročili, v pisarni SLS v M. Soboti prek Peterkove gostilne in v Slovenski knjigarni v M. Soboti. Širitelje M. Lista i Novin si tudi lahko naročijo, če se naročniki zglasijo pri njih.

Slinavka i parkljevka v Prekmurju. Koncem septembra je izbruhnila ta kuga v Nedelici, kamor je bila prenešana po živinskih prekupcih iz Varaždina. Od tu se je polagoma razširjala na sosedne občine Turnišče, Dobrovnik, Lipa, Žitkovci, Strehovci, Filovci i Ivanjci. Na tej kugi je že poginilo dosedaj 28 goved po krivdi živinorejcev samih, ki bolano živino preveč zanemarjajo. Za take slučaje ne daje država nikakih podpor. Živinski sejmi so radi tega v celem Prekmurju prepovedani. D. Lendavski sodni okraj je za promet s parkljarji pod zaporo, M. Sobotški pa še dosedaj prost. Okrajno glavarstvo Murska Sobota. Stev: 689/11. vet. dne 4. nov. 1923.

Črenšovci. Razvedrilo se je nebo od jesenskega sonca. Vetrici pihlja od južne strani neba. Ta vetrič razgreje srca mladi ljudi, ki se med seboj razgovarjajo: združimo se! Ustancimo gasilno društvo. Za res, zberejo se v šolskom poslopji po večernici 28. oktobra i ustanovijo, ka so zunaj obljubili. „Prostovoljno gasilno društvo“ v Črenšovcih. Ne samo fantje ampak tudi možje. Hvale ste vredni črenšovski možje i fantje, ki ste si zvolili to lepo delo. Pomagačje i tolažba želite biti onim, ki so v nevoli, ki vpijejo: pomagajte nam, ker smo uničeni. Bog nas varuj takše nevole! Le naprej! V društvu je moč, če je v njem sloga. Takoj v šoli so si zvolili svoje častnike i tudi odbor. Načelnik: Lutar Štefan nadučitelj, tajnik i blagajnik, Bauer Samuel gostilničar, posveljnik; G. Brek Ivan, namestnik, Kleiderman Jožef, Odborniki: Kolenko Ivan kmet, Horvat Jožef, Hajdinjak Jožef, Tompa Martin, Namestnika Karolji Ivan i Tkalec Jožef, Društvo šteje 40 članov. Društvo je ustanovilo takoj, „moški zbor“ pod vodstvom nadučitelja, ki že precej napreduje. Če bode božja volja, tudi se ustanovi „glasba“. Zato pa naprej črenšovski kmetje i fantje, podpirajte društvo, da bode moglo doseči on cilj, kateri pred njim miglja. V društvu je moč, kje je pa moč, tam je zmaga. Bog daj, da se nas čim več združi kot ustanovni, podporni i redni člani, da bode tem bolje cvetelo naše na novo ustanovljeno mlado društvo. Ko pa pride vesela s pomlad, naj pokaže svoje zimske trude.

Naselitev pri Dolnji Lendavi. Čitatelje našega lista se moro spominati, kelkokrat so prinesle Novine glas, ka se narodni poslanec Klekl borijo za to, ka se v prvji vrsti naselijo pri Dolnji Lendavi naši domači ljudje. K samomi ministri Uzunoviči so hodili protestirat, gda so demokratije naše ljudi šteli podrinoti i za okrepitev svoje stranke Istriance tu naseliti. Oni so vložili pri ministri tudi listo onih domačih ljudi, ki se sčejó naseliti. Nesó bili proti siromaškim beguncom, nego po dužnosti so v prvji vrsti domače zagovarjali i podpirali one, ki nemajo nikaj svojega i potem tudi begunce. Njihovo pri zadevanje je té sad rodilo, ka se prosilcom, — nad treseti familij — že meseca oktobra razme-

nila rodovitna zemlja na veleposestvi Kneza Esterhazija na Benici. Poslanec zdaj prosijo za naseljence tudi barake od države, dokeč si oni ne morejo svojih hiž gorpostaviti. Na sprotoletje prevzemejo naseljenci svoje imanje, štero či je familija vekša, meri celo osem velikih plügov. — Veleposestvi ide tudi velika hvala, ka ide našim ljudem na roko. I prosí se, da bi šlo.

Pitanje na vojnoga ministra. G. poslanec Klekl so na g. ministra vojske i mornarice stavili sledeče pitanje: Vojak, Kovač Mihál, ki je služo pri mitr. odelenji 22 pp. v Kumanovom, je po poročili nekoga vojaka vmro 1. 1923. aug. 8 Oča pokojnoga, Mihál Kovač z Krplivnika p. Hodoš, Prekmurje, je 11. aug. za odgovor plačan telegram poslal na komando, pa dozdej ešče ne dobo nikšega odgovora. Pred brzojavom je poslal oča za sinom to je aug. 10. 40. Din. peněz tudi, štéri tudi ne povrnjen oči. Sin je nadalje meo sledeče pohištvo oziroma spremo: 1 kufer, 1 kapó, 6 žepnih robcov, 2 brisači, 4 kefe, 1 britvo, edno srebrno dozo za tobak, 1 veliko kožnato denarnico, 1 par črevlov, 1 žepni nožič. Oča pokojnoga od teh reči dozdej nikaj še ne dobo nazaj. Da se ne zgodi svetovna spaka z oropanjem mrtveca, mi je čast, Vas, g. minister, pitati: Ščete komandi pokojnoga vojaka brzojavno zapovedati, da očo pokojnoga telegrafično obvesti od smrti sina? 2. Ščete istim potom vezati komando, da na drugoj strani našete predmete s 40 Din. vred taki pošlje oči pokojnoga? Prosim zavolo nužnosti nujni pismeni odgovor. Gospod minister so dali pod br. 3753. sledeči odgovor: Stalna vojna bolnica III. armijske oblasti v Skoplji, z aktom br. 5873. od 10. aug. toga leta obvestila je komandanta 22. pp. da je redov Mihál Kovač, ki je prišo v bolnico na zdravljenje 6. VIII. 1923. leta, 10. istoga meseca ob 11. v. 20 minut vmro od beloga „deziterija“ (griza Vr.) i da se 11. VIII. popoldne ob 5. zakopa. O smrti obveščeno je varaždinsko vojno okrožje z aktom br. 11896. od 19. istoga meseca. Zaostale stvari pokojnikove je komandir 3. čete pod br. 1282. amanetnika od 10. VIII. odposlal okrajnomi glavarstvu v M. Soboto s prošnjov, da se stvari prekdaajo oči pokojnoga. Oča pokojnoga je z zasebnim aktom br. 1551. od 21. aug. obveščen od komandira 3 čete o smrti zaostalih stvari. Poslanih 40 Din. je prekdanih pod br. 955 komandiri mitraljeskoga odelenja, pri šterom se je nahajao začasno na službi, 29. VII. na potpis. Datum o poslanih 40 Din. je brisčas pomenjkljiv, ar v nasprotnom slučaji komanda peněz ne je primila. Upraviteo bolnice i komandir dotične čete sta na odgovor postavljena, zakaj so familijo pokojnoga ne obvestili brzojavno, nego z navadnim uradnim aktom.

Sram nas je, ka se je takša politična svinjarija pri nas mogla zgoditi. piše Hartnerov „Szabadság“ v 24. št. I nadale pravi „To Šiftar Gezi ne moremo odpustiti, nega tiste krtne vode, štéra bi to sramoto mogla ž njega zbrisati.“ — Čteli ste jeli g. Šiftara izjavo? On ne je zapüsto naše stranke. Zakaj pa te besni Hartnerov list proti njemi? Zato, ar je Hartner ne dobo pajdaša v judaštvu. On je najmre zapüsto svojo stranko, na štéro ga je naše ljudstvo volilo i šo prek k drugoj, gde so bile pune

jasli. Sam je napravó to sramoto v Prekmurji. I ka Šiftar ne šo za njim, pa boli i plüje na njega.

Bakovci Na gostüvanji Rantoša Mihála i Franca je Horvat Marija nabrala za podpóro Novin i M. L. 40 D. i za Martinišče 24 D. vküp 64 D. Bog, plati. Nasledüjte!

Vsaki de smeo ne svojem kotli žgati i kotli se ne bodo več pečatili. Teliko je dosegnola naša stranka. Te zakon je sklenjen, samo kralj ga more še podpisati, te stopi vu veljavo. Stem pa ne povedano, da bi prek mere pili i pijanci postali. Boži dar se zmerno mora vživati.

Shod zavüpnikov k. zveze se je kak najlepše obneso dnes tjeđen v M. Soboti. Od vseh krajov so prišli vküp naši vrli pristaši, ešče od Grada i z okolice Dolnje Lendave. Potek shoda i rešolucijo obširnej popišemo.

Beltinci. Oženo se je dne 11. XI t. l. v tükajšnoj farnoj cerkvi vrli mladenec Kavaš Štefan z Forjan Franciskov; želemo mladomi pari obilo božega blagoslova. Na njidva gostüvanji je nabralo pozvačin Kavaš Karol na podpóro Marijinoga lista 40 Din. K toj šumi je prispevala tudi Kociprova banda 5 Din. Vsem gostom darovnikom, tak tudi goslarom srčna hvala.

Moravci. Kak se pokopa žalóst, to se samo v Moravcih zna, tü je takša navada. Na Vsesvécovo večer, da skóro cela občina ide na cintor, naj goripoišče svojega pokojnoga, ka njemi poštenjé skaže, tam pa te vsakšega človeka žalóst obide, te se vsaki proti domi obrné i not i pogledne v gostilno Banko Franca. V takšem časi je tam vsigdar plesna zabava. Zdej so tak veselí bili, ka so nazadnje vüžgali slamo pri Kúhar Števani. — Krivca so šče ne najšli.

Što sme katekizmuš včiti. Po navuki Kristušovom ga more vsaki duhovnik. Po zapovedi naše oblasti pa samo tisti duhovnik sme v šolo, ki je naš državljan. Ednomi duhovniki je višji šolski svet prepovedao vstop vu šolo — iz kakšega vzroka se ne pove, samo guči se, ka prej zato, ar je od brezvernoga Sokola brano po dužnosti svoje vüčenike — i prej da je višji šolski svet ednomi prepovedao, tudi drugi ne smejo v šolo, ki so ne naši državljani. Tak sklepa naša oblast. Mi tü ne vidimo jasno. Čebi višji šolski svet šteo vsem prepovedati, bi vüdao takšo zapoved, ka bi se vseh tükala, ar je pa samo ednomi izročó prepoved, se tiče samo ednoga i oblast naša nema juša te prepovedi na vse raztegnóti. — Ta reč se more razčistiti. Ka je kriv tisti duhovnik, komi oblast brani vstop vu šolo? Ka je zagrešo proti državi? Če je kaj, naj se postavi pred sodnijo! Če ne, se ga pa ne sme vrčti vü iz šole, ar takšega zakona ne. Če Rusi smejo celo v Beogradu biti profesorje, zakaj ne bi smeli naši duhovniki biti vero vüčitelje, štéri se ne dajo z drugimi nadomestiti i so prosili celo naše državljanstvo. Prosimo jasnost v tómu dugovanji.

Večerje i izpit. Znano je, ka bivši evangeličanski vüčiteo v M. Soboti, Rusa, slabo zna slovenski. Za toga zroka volo tudi je bio že prepovedan od službe. Zdej pa naednok se je navčo slovenski i je položó dobro izpit. Pomagale so večerje, štère ie davao nekomi gospodi te njemi je pa dao za to priporočilo za dober izpit. Tak se guči po Soboti. Ka je na tom istine? Svetlost naj bo! Mi toti želemo, naj vsi

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

„Oj, kak bo to lepo,“ pravi slepa sirotica; „kak se pa trbe obnašati.“

„Sužnja se je čüdila, da je dnes njena prijateljica tak radovedna i njoj je na kratko popisala slovesnost.“

„Šče nekaj te moram pitati: Kda i kde se to vse godi? Či smem biti poleg, moram tudi znati kam?“

Sira njoj pove, da tretji den zaran v cerkvi dobroga Pastera. „Nesam“ šče te videla tak radovedne, ka to pomeni? Le glej, da ne postaneš preveč posvetna.“

„Nikaj ti ne povem, ne. Či mate tudi drugi svoje skrivnosti, zakaj bi šče jez ne mela štère?“

Sira se je smejala Ceciliji, ar se je tak nevolno delala, zakaj dobro je poznala nedužno i ponižno njeno srce. Kda se prav prísrečno ločita, ide Cecilija k pobožnoj Lucini, štéra je mela slepo deklico jako rada, se joj vrče v naroča i začne milo jokati. Lucina jo tolaži, boža, pita, prikima — i kak bi odrezao, je slepa sirotica potolažena bila i mirna; od veselja ž a r e č e g a o b l i č j a je zapüstila. Lucinino i šla v Nežino hišo, kde je stanüvao duhovnik Dionizij. Na kolena se vrče pred njega i tak milo nekaj prosí, da njoj stari

duhovnik do skuz genjeni pritrdi (obeča) i jo razveseli. Ka je pomenilo to vse?

Napočo je veseli den. Šče pred dnevom so obhajali kristjani slovesno božo službo i potom se je razišla množica ljudstva; samo tisti so ostali, štéri so se lejko udeležili slovesnosti, ali pa, ki so bili naprošeni za svedoke. Lucina i njeni sin, že stari starišji Nežini i Boštjan. Rani jütranji mrak so razsvetüvale lepodišee sveče na oltari i mila svetloba dragocenih zlatih i srebrnih svetilnic (lampic). Nasproti oltari je sedo na stoci sv. Petra, štéroga šče zdaj hranijo (čuvajo) v Vatikanu, prečastitlivi papa s pišpekovov palicov v roki i kronov na glavi i okoli njega so bili služabniki, častitlivi kak on. Iz dalje kmice so se glasili mili glasi kak angelsko spevanje i se družili v cerkveno pesem.

Zdej se pokaže par za parom že posvečenih devic, vse v čarnoj obleki, spremlajo je duhovniki i dijakoni, štérim je bila skrb dana za nje; sredi med njimi se odklikujeta dve v beloj obleki — Neža i Sira. Device so stopile v rendo na pravo i levo od oltara, novinki pa sta pokleknoili pred oltarom k nogam sv. Očo. Pitani, ka želita, sta odgovorili, da ščeta biti sprejetivi med device i njihove dužnosti spunjavati. Že te so začnole neveste Kristušove vküp živeiti, ravnotak kak dnesden po klostrah, pa dosta jih je ostalo tudi doma, najbolje zavolo preganjanja; zbirale so se pa večkrat v cerkvah k posebnomi navuki i molitvam i tam so mele svoj odločeni prostor.

Sv. Oča je nagovoro novinki, razloživši njima imenitnost stana, štéroga sta si zvolili, ki jivi dela že tü na zemli ednakivi angelom, ki se

ne možijo i ženijo, ednaki tudi sv. Devici Mariji, i njemi, ki jivi združi k tistim v nebesaj, ki hodijo za božim Jagnjecom.

Po kratkom nagovori je bilo izpitavanje novink i potom je papa blagoslovó i jima podao oblačila njih stana i poleg pravo molitve, ki so bile denešnjim ob takših prilikah skoro ednake.

Poleg vsake sta stali dve družici (posvalbici) i jivi oblačili. Položili sta nazadnje ovenčanivi glavi na oltar, v znamenje, da popunoma darüjeta Bogi; vlasov so jima pa ne odrezali, to je bilo tisti čas samo na jütrovom v navadi.

Vse je bilo že pri kraji; Neža je klečala pred oltarom zamaknjena kak večkrat, i topo gledala pred sebe kak na kakšo drago stvar; Sira pa je globoko zamišlena v največjoj ponižnosti molila i hvalila Boga, da je njo siromaško stvar včino vredno takše časti — kda se začne za njima nekaj gibati. Pitanje papovo: „Ka želeš, draga hči?“ je prebüdilo v molitvi vtopienivi i prle kak sta poglednoli nazaj, jivi prime nekak za roko i obema dobro znani glas odgovori: „Sv. Oča, jez želem biti sprejeta med device i neveste Kristušove, ki mi je edina lübezen na zemli, pod varstvom teh dveh že Gospodi zaročenih devic.“

Što popíše, kak sta se začüdili Neža i Sira, kda začüjeta glas — slepe Cecilije. Zved li smo, kak je tožila i prosila pri dobrotljivoj Lucini, da joj je pripravila vse potrebno, duhovnik Dionizij pa njoj je sproso to milost pri sv. Oči. Ar je želela Nežo i Siro za družici, prišla je komaj na red, kda sta tevi dve že napravili oblübö.

naši domači ljudje prido do službe, se veselimo tudi, da je prišlo g. Ruša, — a ne za večerje, nego za volo znanosti i po zakoni. —

Martjanska rk. šola i evangeličanski duhovnik. Nam sovražni listi so zatrobili glas, ka so prej martjanski g. plebanoš vrgli v o njuve šole evangeličanskoga duhovnika g. Kovač, ki so šteli tam ev. deco na veronavuk včiti. Mi smo od g. plebanoša dobili izjavo, ka je to laž, oni so g. ev. duhovnika niti vidili ne vu šoli, ne ka bi jih v o metali.

Država.

Strašna železniška nesreča. Dne 2. novembra se je zgodila pri Zemuni (varaš blizu Belgrada) velka nesreča, ki je poželela tudi človeške aldove. Tresnola sta vkup zagrebeški vlak, ki je prihajal iz Belgrada i subotički, ki je pelal proti Belgradi. Zavolo goste megle se ne moglo videti, da si ideta nasproti dva mašina i tak so jih ne mogli staviti. Obe peči sta se potom vdarca zavololi druga v drugo. Prvi vagoni pri obema vlakoma so p o p u n o m a razbiti. Skoro vsi popotniki so ranjeni. Mrtve so tri osebe, težko ranjenih 200, lahko ranjenih pa nad 100.

Vojni dugovi. V svetovnoj vojni se je zadužila Srbija 1863 milijonov frankov (francoskih). Ta šuma je dvakrat večša, kak tista, štero dobi država kak vojno odškodnino.

Zdihaj samostojnoga kmeta. Pred nedeljskim zborovanjem samostojnih je nekš samostojni kmet tožo (pregovarjal) pred „Mestnim domom“ (Varaška hiša): „Oh, kelko nas je samostojnih, kda pa pridejo voliteve vse — klerikalno.“

Liberalno učiteljstvo (Udruženje jugoslovanskih učitelov) proti v o r s k o j z g o j i v š o l i. Minister za prosveto je odredil, da mora biti v šoli tudi nekoliko v o r s k e z g o j e. Proti toj odredbi je začelo kričati liberalno učiteljstvo, da propadne škola, država i vse, č i se to dopusti. Tak glasno je kričalo, da so začeli tudi v Belgradi. Minister se je zbojao i včasih odredil, da naredba za Slovenijo ne vala. Liberalni učitelji bodo teda tudi nadale lahko spali, ne samo ob delavnikah, nego tudi ob nedelah.

K šenki tobak. Radičovi hujskačje so na vse kraje zaztrobili glas, ka ki de na Radiča, de lahko sadio tobak brezplačno. — Prej ve ga na Horvackom vsi kmetje sadijo. — So ga sadiji tam, pri naš t u d i skrivoma. Včasih je to ne šteo ali ne mogo znati financ. Zdaj pa Horvatje s povešenimi glavami od trej let nazaj plačujajo tobak, šterogaso sadiji. Radič pa, ki je bogat postao, fine cigare kadi v Londoni i si ne misli na svoje „seljake duhanaše“.

Svet.

V drevi (trugi) je oživila. Pred kratkim je v varaši Vittoria na Spanskem vmrla mlada deklica. Bilo je ravno pred sprevodom i drevo so že zabili. Te pa je prišla nekša sorodnica. Prosila je, da šče ednok odprejo drevo, da vzeme slovo od pokojne. Drevo so odprli i sorodnica je kušnola deklico na čelo. Te se njoj je pa videlo, da se oči pokojne pregiblejo i da pazljivo gleda. Povedao je to okoli stoječim, ki so tudi zapazili, da se v telo povračuje življenje. Bojazlivci so nato pobegnoli, drugi pa so pozvali zdravnika, ki je mrtvo deklico obdilo.

Vse je že bilo včinjeno, samo venca šče ne bilo. Pitana, č i je ne prinesla venca s seboj, boječ potegne izpod svoje obleke krono, spleteno iz gole trnove veje i pravi: „Cvetlic nimam za svojega ženina, ve je tudi On ne meo cvetlice, jaz sam siromaška deklica i zato mi ne zameri, č i ga prosim, da me venča z vencom, kakšega je on noso. Tudi pomenijo cvetlice moč čednosti; moje ravno srce pa šče je ne rodilo drugoga kak tole trnje.“ Sira i Neža sta segnoli po svojih vencih, pa sv. Oča je namignio i s trnjavov kronov je šla Cecilija od oltara.

Nomentansko stanovanje.

Iz Rima po nomentanskoj cesti proti vzhodi idoč pride popotnik za kratek čas do lepe ravnice, kde stoji cerkev sv. Neže. Ravno tu je stala Nežina deželjska hiša i sem so se napotile tri novoposvečene device, da bi v tihoti i veseiji preživele srečni den, posebno ar jim znabiti ni več dosta m r n i h odločenih.

Bio je lepi zimski den, i vseeno je bilo nebo vedro, kak ribje oko i sunce toplo; samo sneg na Apeninah i pa gola vinska rozga oznanivali zimski den. Po ogradi je stopala Neža, prilétavali so golobeki okoli nje i jemali iz njene roke zelenje, štero jim je prinašala. Nieden pa njoj ne bio tak pokoren, kak stari zvesti čuvar na lanci, mogočni Molos, kak so njemu pravili; č i je bio privezani, se njemu zvün dveh ali treh sižabnikov nihče ne smeo približati; tak je mrmrao; kda pa je zagledao Nežo, se je vlego na zemlo, mahao s svojim kondrastim repom i cvilo i proso, da soga odvezali. Dale.

Boga zvao za svedoka. Pred nekolko dnevi se je pri Gradci dogodo te čuden, a strašni dogodek. Nekš mož je bio obsojen, da je zagiftao svojo ženo. Svoj zagovor je končao s temi rečmi: „Vsemogoči Bog naj me na mestu s smrtjov kaštiga, č i sam kriv.“ Komaj je to v o p o v e d a o, je spadno mrtve na zemlo. (Pa naj pravijo, brezverci da nega Boga. Op.)

Ognjenik v morji. Pred kratkim se je v Kašpiškom morji (Rusija) odpro ognjenik (ognjeni breg). Blizu varaša Asperon se je zdigno v zrak visiki steber vrele vode. Dve mili okoli toga mesta so vse ribe prejšle. Voda je v celom morji postanola topla. Pa tudi zrak se je segreo. Zdaj se pa na tistom mestu zdigavle iz vode otok (siget).

Krao štampa (tiska). Amerikanski izdajateo Hearst v New Yorki prihaja s svojimi dnevnimi novinami najmenje v 6,962 512 družin. To se pravi, da vsaka štrta družina v Ameriki čte kakš list iz Hearstovoga založništva. Te izdajateo ima 18 dnevnih novin, od šterih izhaja 8 zjutra, 10 pa večer. K tem moramo prišteti 13 nedeljskih listov v 3,400.000 falataj, natisnjenih v 13 različnih krajinaj. Poleg toga izdajateo ima 9 mesečnih listov, od šterih je spemina vreden „Kozmopolitan“ ki izhaja v 1,102.365 falatah. Stroški za papir teh novin znašajo na leto 90 milijonov dolarov. Dohodkov pa je meo Hearst pri svojih listih leta 1922 12 milijonov dolarov.

Domača politika.

Zbor zavüpnikov naše stranke v Ljubljani je globoki vtis napravio na vso politično življenje v Jugoslaviji. Razveselio i potrdio je poleg nas Horvate i Muslimane v njihovej borbi za autonomijo, prestrašo pa centraliste. Vidijo zdaj zagovorniki vidovdanske ustave, ka je tabor slovenske ljudske stranke ali kmečke zvezde odločen za boj, ka si pribori autonomijo, čeravno de desetletja trpo ete boj. Na to centralisti neso računali. Mislili so, da našo stranko ponüjani ministerski stolčeki omehčijo. Pa vkanoli so se. Pri nas je poštenje i briga do našega ljudstva več, kak vso odliküvanje.

Protestno noto je poslala naša vlada bolgarskoj, v šteroj je zahtevala zadoščenje za napad na našega vojaškoga atašeja v Sofiji. Bolgarska vlada je dala našoj zahtevano zadoščenje.

Za trgovsko i obrtno nadaljevalno šolstvo je v finančnom odbori p o p r i z a d e v a n j i naše stranke zglasano 200 jezero dinarov za Slovenijo.

Mornarici se povekšajo plače, znižajo pa vojski na suhom, ar so prvi preveč malo dobili. To se je sprejelo v finančnom odbori na predlog naše stranke. Poprek pa so grozovitni terhi vojske ostali, radikali z pomočjov demokratov so vse zglasali.

V ministerstvu za socialno politiko so prišli na sled velikoj nerednosti. So bili uradniki tam, ki so nikaj ne delali, nego mite jemali po dve do desetjezero dinarov od izseljencov za izseljensko dovoljenje. Socialist Etbin Kristan prej 500 dolarov mesečne plače ma v Ameriki, da bi skrb noso na naše izseljence pa se ni ne ve za njega gde je. Več uradnikov zgübi službo v tom ministerstvu.

Zdravilišče na Gorniki, šteroga vodijo šolske sestre i se vračijo v njem tudi invalidi, dobi po prizadevanji naše stranke 500. jezero dinarov podpore.

Svetovna politika.

Angleško. Voditelji te bogate države se na vso moč trüdijo, da bi spravili vkup konferenco za verstveno pitanje. Radi bi napravili mir i red, ar to nese njihovim žepom. Konferenca naj bi prle določila, kelko je Nemčija zmožna plačati i bi naj poleg toga tudi plačivala. Z Angleškov drža Amerika i Belgija. Proti tom pa je Francoska, štera niti za vlas nešče podpüstiti. Boji se najpre, da nebi kaj zgübila od tistoga, ka njoj je bilo na mirovnoj konferenci osojeno. Amerika, je totu pripravna pomagati Evropi i njoj pomagati, da se položaj ščisti, pa ponüvle se ne. Velka brezposelnost sili Angleško, da spremeni svojo dozdašnja politiko. Šče se postaviti na svoje noge. Ide za tem, da bi dobila vse ka potrebüje iz tisti krajin Amerike, Afrike, Australije itd, štere so njoj podložne. Na blago štero od indri vozijo, ščejo navrti velko carino, da tak preprečijo velko povoden tühinskoga blaga. Edino na meso i zrnje nede carine. Ar se s tem spremeni dozdašnja politika angleške države, i minister Baldwin se je pa zavezao, da nede vpelavao zakonov, šteri bi spremenili politiko Angleške v njenom fundamenti, zato do razpisane volitve. Na novo zbrana zbornica de vpelavala te nove zakone. Lepo je to od angleške vlade, da raj odstopi, kak bi na svojo roko kaj novoga vpelavala. Ljudstvo, č i šče kaj novoga, naj si zbere takše poslance, ki spremenijo položaj.

Jezero pri Hotizi.*

(Vile. — Pripovest)

Kelko mestov je v Hotizi, ne vem povedati, ar se jaz samo na dva spominjam. Eden je na lendavskom konci poštuje, tisti je z cementa. Bole pa poznam leseni mostič, ki je na zahodnom robu i s šterim začnem mojo pripovedko o hotiškom jezери.

Te most je tudi na poštuje. Č e si namenjen proti Guli, postoj na njem i gledaj na levo, v globoko pod mostom tekoči curek. Pokaže te kakš si: č e si lepi, za lepoga, č e ne, pa tudi tak, ar je ta vodica bistra, čista i nedužna, kak oko nedužnoga malčka. Samo na desno se ne obrni, tam ne boš vido svetlo gladino vode, ar jo daleč naprej proti zapüščennoj ciglenici mehka preproga pokriva, mehka preproga iz samih zelenih vodnih trav. V ponočnom časi se zlate zvezdice kopljejo na robu toga močvarjastoga sveta i poslušaj povestice, štere njim po svoje pravijo stare vozkolstnate vibe.

Od toga mosta dobro štrtino v o r e i d e š n a p r e j do hotiškoga jezera. Znam, lejko bi pisao: do jezera pri Guli, meni je pa bilo i t u d i o s t a n e te jezere jezero pri Hotizi, ar se pripovedka o tej vodi začne pri hotiškom močvarji.

... Le glej, dve čarni sencu stojita na robu s travov poraščenoga sveta. Edna od teh senc se ftegne, zakrikne: hap! hap! hap! Divja recu je zletela. Recak tudi ne ostane dugo sam. S hripavim krikom se vrže iz vode i že obe reci plavata v srebrnoj megli, štera pokriva travnike od mosta — ta daleč naprej, do črenšovskoga jošja.

Prijateo, č e misliš, da sta to pravi divji reci, se motiš; poslušaj me dobro i zveš, da jaz mam prav i ne tvoje oči.

... Tak se je zgodilo, da v starih časih na teh travnikih je malo grmovje raslo i sladka zelena trava. Pod grmovjom so se pisane kače skrivale, na travu so se pa bele ovčice pasle. Siromak kmet, šteri si je ne daleč od današnjega jezera postavio svojo leseno hižo, pravi svojim: „Deca moja, sedem belih ovc i čarnoga ovna te pasli dnes“

Dobro, oča zapovejo, mlajši bogajo. Poženejo svojih sedem belih ovc i čarnoga ovna na sladko travo, naj se napasejo. Ali komaj pride čaren oven od prvoga grmiča, zagleda malo sivo kačo, štera je trnjavo krono nosila na glavi. Oven postoji, ovce tudi, mlajši kmetovi tudi i vsem se je smilila mala siva kača s trnjavov kronov na glavi.

„Vrži vkraj to trnjavo krono, ti mala siva kača“ — njoj pravi najstarejši sin. „Pregibka je tvoja tenka kožica za tak veliko trnje.“

„Ve bi jo vrgla“ — se je oglasila mala siva kača — „č e bi jo mogla.“

„Vsi ti pomremo“ — se je oglaso najmlajši kmetovski sin. On je bio najboljšega srca. „Vsi ti pomoremo, samo jo vrži vkraj“ — so prosili dečki, mali i veliki.

Te je ta siva kačica s trnjavov kronov na glavi povedala.

„Leto dni ostani eden od vas v hiži, leto dni naj ne pije, ne kadi, ne karta, leto dni naj vsaki večer zmoli rožni venec za mojo nesrečno dušo, te bom rešena moje trnjave krone. Tisti, šteri to včini, naj pride na to mesto, da poteče leto dni, dva pisana vola naj vpreže v velki voz, s takšim v o z o m e p r i t i, ostalo bo že delo modrosti božje.“ To je vrela mala siva kača i se je skrila pod grmičom.

Ka pa zdaj? Dečki se spogledavajo, ne so znali, šteri naj začne s pokorov. Samo najmlajši, šteri je bio najboljšega srca, je ne razmišljavao. On je šo v hižo, leto dni je delao pokoro, pio je ne, zmolo je svoj rožni venec vsaki den, delao je po volji male sive kače, da bi jo rešo trnjave krone. Kda je pa poteklo leto dni, napreže dva grofovskiva pisaniva vola v največki voz ino se pela zraven k grmiči.

„Hvala ti, dober mladenc.“ ga je že odzdaleč pozdravljala mala kača. Njena trnjava krona je spadnola z glave, njena koža je počila, kača se je stepla i glei, pred dečkecom je stala vila, najlepša med lepimi, vilka kraljica. Ta kraljica vil je pod grmičom mela zakopan svoj dragoceni zaklad: srebro, zlato, drago kamenje i svetle bisere. Ta zaklad sta zdaj spravila na voz, ga odpeljala domo i živila sta kak mož i žena dosta srečnih let.

Pa ne mislite, da sta v srmaškoj hiži kmetovoj živila! Ne, grad sta si dala postaviti kraj poštuje. Železen je bio te grad od zvünaj, srebrn v sredini i od samoga zlata se je svetio od znotraj. Mela sta tudi sina i sladko zlatolaso deklico. Deček je bio Janček, deklica je bila Micika. Srečno i zadovoljni so živel i vsi trije v gradi, šteri je železen bio, srebrni bio, zlati bio, pa itak se je vido od daleč, kak da bi siva ka-

* Narod njemi pravi: Džilinjek. Vr.

ča ležala pri cesti z velkov trnjavov kronov na glavi.

Te srečen mali pastir pravi svojoj lepoj ženi vili:

Lepa si vila ženica, lepše nega od tebe!
Vila se je smejala ino pitala moža:

„Povej mi, kak lepa sem?“

„Lepa si kak te naš gradič, ki je zvünaj železen, v sredini srebrn, znotraj pa sveteo, kak čisti zlat.“

„Lepša sem“ — je djala žena.

„Lepa si, kak travnik, šteri okoli nas cvete.“

„Lepša sem“ — je odgovorila vila.

„Lepa si, kak zvezdnato nebo“ — jo hvali palik pastir.

„Lepša sem“ pravi vila, ali zdaj že bleđa, kak bell sneg, ar njej je strašna, glzdava misel vdarila v slavo.

„Ti povej kakša si“ — jo je proso pastirček, njeni mož. I kda je vido, da ona nešče povedati, jo je proso 3 dni ino 3 noči, Janček 6 dni i 6 noči, zlatolasa Micika 9 dni i 9 noči. Na pol mrtva je povedala vila svojim:

„Lepa sem, kak sama Devica Marija!“

Joj, zakaj je to povedala! Grad se je stre seo, požrla ga je zemlja; voda je privrela na mesto grada ino postalo je naše hotiško jezero.

Velki greh, kak čarna skorja pokriva ešče dnesden lepoto gizdave vile. Njene sestrice jo vsako noč perejo — če mesec sveti — v srebrnoj vodi jezera ino dve divji reci, Janček i Micika, pazita na hotiškoj strani, naj ne zagleda živa duša delo vil, ar če bi to zagledali ljudje, čarna skorja bi ostala na lepoj vili dokeč bo stao svet ino ešče tri dni.

Govor profesora dr. Kovačiča na V. katoličanskem shodi za treznost.

Čudovitno nasprotstvo nam stopi pred oči prvi risavski svetek: apoštoli, puni darov sv. Dūha, oznanjūjejo čūde bože. Med strmečov vnožinov pa se skitajo kmične prikazni, štere se norčarijo i delajo lagōje opazke, rekši sladkoga vinca so puni! Na ednom kraji sv. Dūh, na drugom pa nevalano pijanstvo, to nasprotstvo nam kaže sv. apoštol Paveo, kda opomina; „Ne opijanjūte se z vinom, v šterom je nečistost, nego napunite se s svetim Dūhom (Gal 5.) Isti apoštol znova naračuna med „delami mesa“ med najgršimi grehami — pijanstvo i med sovražniki križa Kristušovoga naravnoč imenuje pijanca.

Či bi komi palec odrezali na roki, je tudi najkrepkejša roka brez paoca slaba. Tak je tudi versko — poštenostno življenje brez treznosti roka brez paoca. Zavolo alkoholizma peša naše življenje po veri.

Za časa bojne je bilo pri ednoj romarskoj cerkvi proščenje. Dopodne se je spovedevalo, pa predgalo, popodne pa so bile vse oštarije pune. Ženske, stere so dopodne pivale tuše v oštarijaj i si davale pri pill korāžo, rekši le pijmo, vej možov nega doma! Drugi den so si pa krčmarje zadovoljno menōli roke, rekši, proščenje se je dobro posrečilo! Eden plivanoš mi je pisao: pred štirinajstimi dnevi smo meli misijon, zdaj nam pa nesrečen špirituz šče vse na nikoj djati

I kak se s pijančūvanjom skrunijo dnevi Gospodnovi! Nedele i svetki za vnoge neso več dnevi počinka, razvedrila i duševnoga povzdignjenja, nego dnevi pila. Tak se vidi kak či bi iz grobov pali stanjūvalo poganstvo! Statistika kaže, da se največ hūdodelstev zgodi pod šatanskim vplivom alkohola po nedelaj i svetkaj.

Kak naravnoč za naše razmere je zveličar nekda pravo, kak bodo vnoji rogatali na dveri večnoga življenja i prosili: „Gospodne odpri nam Pa se njim odgovori: Ne vem, odked ste! I oni do pravili: Vej smo pa pred tehom jeli i prili i po naši vulicaj i cestaj si včio. I pali njim odgovori: Ne vem, od ked ste; idite vkrej, vi ki ste delali hūdobje (Lukač. 19, 25, 27). Po naši vulicaj, po varašej i vesnicaj se resan oznanjūvle evangelium, stojijo lepe cerkvi, stojijo lepe cerkvi, svetijo se veličanstni svetki, pa vnoji od svojega krščanstva morejo praviti samo to: pred tehom, pri cerkvi smo po nedelaj i svetkaj jeli i pili!

Na čudoviten način si v tom odgovarjata navuk božega nazveščenja ino navuk izkūstvene znanosti. Materialisti*) kričijo; le jejmo pa pijmo, dvorimo svojemi teli, dokeč živemo! Proti tomi pa opomina krščanska zdržnost: abstinence, sustine! Zdrži se i premagaj se! Istinska znanost od človeka sijajno potrdjavle, kak globoka istina je v Kristušovi rečaj:

*) Materialisti so tisti, ki ne verjejo, da je Bog, da je duša. Po njihovem navuki se s smrtjov vse dokonča, zato: jejmo, pijmo i vživimo, dokeč živemo.

Poslano. *)

Moral „Mōrska Krajina“

„Mōrska Krajina“ je dne 26. avgusta 1923. pod imenom „draga drva“ z velikim veseljem pisala, da sem jaz „drva vkradno i zato na 5 dni zapora i 3200 K štrofa obsojen bio“ Na to sem jaz v šte. 35. popisao, kak stoji celo delo i kak debelo je lagala Mōrska Krajina, čeravno je to g. urednik Kūhar vse dobro znao. Li se je veselō, da sem praj bujti, vseedno, če so me s trejni strlaji bujli ali pa s petimi i da je njegov „motto“ priobčiti „moralno i ne moralno.“

G. Kūhar! Naj prvlje Vam dam na znanje, da me je sodnija o tom deli popolnoma oprostila, gorimentūvala, zato da je sprevidla, da sem nikaj ne kriv, ar sem drva že lanskō zimo naprej plačao.

Hltro je torej konec Vašega i ništernih Vaših nedūtih pristašov veselje, — zbrīšte si debele skuze, štere ste dobili od velkoga veselja gda ste čūli, da je Vaš političen nasprotnik nedužno prišeo v nevalo.

Zdaj mi pa dopūstite, da bom si od Vašega „morala“ malo premišlavao.

G. Kūhar! Dobro znam, da ste Vi vse to za toga volo delali, i ste se zato tak veselili, ka sem jaz ne šteo Vaš političen pristaš biti. Vi ste mene s tovajijov šteli namazati, pa s tem moje poštenje zblatiti, ali pri tom ste pozabili, da je Vaše poštenje sodnija že tak zapečatila, da nega tiste krsine vode, štera bi Vaše grdobije doli zaprala. Vōrte mi, g. Kūhar, da od mene dosta bole grdoga i nemornoga so delali ništerni sebe za visoko stimajoči, nadūti ninemandi, kak jaz, ka sem drūge numera drva odpelao, — kak so mi je nakazali. V ljubezni v skrivni berekaj rovatl, s frlajdigami po bereki se skrivati, tihinske lagve odāvati, peneze v žep djati i lagati, ka so je komunisti vkraj vzeli, ali na primer v mlini otrobe kradnoti, obroče kradnoti itd. je vse dosta bole grdo i obsojenja vredno delo, kak to, ka sem jaz včino. — Ali spominajte se Vi na Vaše nekdašnje čase, gda ste Vi ešče z ednov košavov kaserarcov vōrtivali i gda so ljudje s prstom kazali za Vami i si z razburjenjom pogovarjali od Vašega življenja ali „morala.“ In Vi, Vi vūpate kaj pisati od morale? — Vi ščete naš prekmurski narod včiti, kaj je „moral“ pošteno življenje? Šteri šteč kanas ma več juša pisati od „morala“ kak Vi.

Ali Vaš „moralen list M. K. ma na čeli na pisano, da je tudi političen i gospodarski list. Mi se politike istina radi včimo, ali samo od pošteni politikov. — Vi ste naše prekmursko ljudstvo nej samo zapelali ali znorili s tem, da ste se naprej pred vōlitvami za dobre peneze (tak pravijo za 400.000 K.) odali. Ali je to pošteno „moralno“ delo? Istina, ka ste za to grdo, samo Vam dostojno delo obsojeni bili na 20.000 K štrofa, da štrofa, ali da je to vse premalo. Kje je Vaš „moral“ poštenje? — In Vi, vi bi nas včili i vodili v politiki? Pa ešče vūpate Vi od politike kaj gučati?

Tudi gospodarstva nas nemate pravice Vi včiti, ar ste Vi v svojem življenji ešče za 5 dinarov vrednoga produktivnoga dela nej včino. Spravili ste nikaj nej, ka mate, ste vse herbali, pa bojni mate zshvaliti, ka so Vam to nej že na boben vdarili. Znete, ka ste pred bojnov, gda ste s tistov košavov kaserarcov vōrtivali, že do gita v dugi bili. Poglejte si samo Vaše zapūščno verstvo; svoje preloge, i podrete štale, — pa tiho bojte. Zna biti, ka de Vam zdaj že kaj bogše šlo s tistimi judašovimi pejneci, štere ste v politiki gvinali, gda ste se odali. I Vi ščete nas včiti pospodarstva? Bole bi bilo, či bi doma krave česali pa zmetāvali, kak novine pisali, to je Vaš poklic.

Nadalje vidim, da Vas moja pošta i koncesija preveč boli. Ali to me samo veseli, da vidim Vas i ništerne Vaše kainske nevoščenjake, kak je boli moja koncesija!

Pošta Vas naj nikaj na maufra, ar tam ne vōrtivajo z lagvami kak ste nigda Vi vōrtivali, To je nej takši „kšeft.“

Vi se z Vašimi novinami samo tak držite gori, da se kak „martir“ prekmurskoga ljudstva oponašate i mlatite se v prsi. Nosite se na besedi „madjaron“ da s tem ležej dobite pri zapeplanom prekmurskom ljudstvu več milošče i spumpate z tem več dolarov iz Amerike od siromaških delavcov, štere blodite tam s svojim listom. Ali je to tudi „moralno“ delo? Sram Vas bodi! Za zdaj samo telko, ali či ščete ešče dobiti več od Vašega „morala.“

Titan Janez.

*) Za članek pod tem naslovom Uredništvo ne je nikaj odgovorno, nego pisatelj. Ar je sodnijsko dokazana njegova nedužnost, smo dužni bili prevzeti to objavo, da se njegovimi poštenji zadosti v drugom domačem listi se to najprej ne moglo zgoditi. Napadeni pa ma juš isto tak se braniti v našem listi. Vr.

Poslano. *)

Obžalūjem ono djanje, da sem g. župnika Jožefa Čačič na časti razžalila i jih za odpūščenje prosim, i za to dobroto, da so mi odpūstili i od kazenske tožbe odstopili, jim srčno zahvalim.

Črensovci, 2. XI. 1923.

ANTONIJA HERCOG
učiteljica.

*) Za spise pod tem naslovom uredništvo ne odgovarja.

Gospodarstvo.

Cene silja doma.

Pšenica	100 kg.	K. 1000—1200.—
Žito	„ „	1000.—
Ječmen	„ „	1000.—
Oves	„ „	900.—
Kukorica	„ „	900.—

Cene živine.

Govedina	1 kg.	K. 100.—
Teletina	„ „	„ 120.—
Svinjsko meso	„ „	„ 100.—
Mast	„ „	„ 160.—
Slanina	„ „	„ 180.—

Zagrebečka borza

dne 13. novembra 1923.

Amerikanski dolar 1 dolar	K 338.—
Austrijska krona 100 K	K —·48
Čeho-Slov. krona 1 K	K 10.—
20 kronski zlat	K 1200.—
Francoski franc 1 frank	K 19 60
Madjar. K 100 (nova em.)	K 1.60
Švic. fran. 1 fr.	K 60.—
Talijanske lire 1 lira	K 15 10
Zürich:	
Dinar 100 Din.	Šv. frcs 6 65

Pošta.

K. I. V. Dolenci: Kovača v Krplivnik obvesti, kakši odgovor sam dobo od g. ministra. Če šterih reči ne bi dobo, naj se dale glasi. H. L. Gederovci: Mesto je že zasedeno. Fr. H. M. Sobota. K predsedniki vaše zveze pošlji rokopise.

Mali Oglasi

Roje ma k odaji s kištami vred Balazič Jožef v Beltincih.

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

plača najbolje

dolarje in zlate peneze.

Lepo posestvo

prípravno tudi za penzioniste ob glavni cesti 1/4 ure od mesta Radgone, približno 5 oralov zemlje vse pri hiši, lepa hiša z gospodarskim poslopjem je takoj naprodaj. Več se izve v upravnístvu Murske Straže v Gornji Radgovi.

Podpirajte Novine!